

Hibaforrások szesz-víz elegyek vizsgálatánál

RÉVAY ZOLTÁN

Megyei Minőségvizsgáló Intézet, Győr

A Minőségvizsgáló Intézetek időnként alkohol-, ecetsav stb. oldatokat küldenek szét egymásnak, hogy a vizsgálati eredményeket összehasonlítva, mérőadataikat és eszközeiket ellenőrizhessék. Ezen vizsgálatok során a szesz-víz elegyek analizésénél a következőket tapasztaltuk:

1. Hőmérővel ellátott piknométerek használata esetén, a hőmérő pontatlansága hibát okozhat. (Összehasonlító vizsgálataink alkalmával $0,6\text{ C}^\circ$ különbséget is találtunk az egyes piknométerek hőmérőivel mért hőfok között.)

2. $20/20\text{ C}^\circ$ -on végzett meghatározás alkalmával a kapott fajsúlynak megfelelő szesztartalmat E. Wollhase u. E. Thymian: *Ausgewählte Verfahren zur Untersuchung von Lebensmitteln und Bedarfsgegenständen* (1951. Jena) 654. oldalán levő táblázatból kerestük ki. Kiderült, hogy a jelzéssel szemben a táblázat nem $20/20$ -as, hanem $20/4$ -es.

3. Egy másik meghatározás alkalmával egy fajsúlyértéket 15 C° -on $0,9766$ -nak találtunk. A Magyar Gyógyszerkönyv (Ph. Hung. V.) I. kötet 394. oldalán ennek megfelelő alkoholtartalom $19,43\text{ tf. } \%$. Ugyanezen fajsúlynak megfelelő alkoholtartalom viszont az MNOSZ Szabványgyűjtemények-6: „Élelmiszeripari termékek szabványos vizsgálati módszerei” (1954. Budapest) szerint $19,55\text{ tf. } \%$. Merülő refraktométerrel is ellenőriztük az eredményeket. Kiderült, hogy pl.: $61,8$ leolvasott skálarésznek a Magyar Gyógyszerkönyv (Ph. Hung. V.) I. kötet 410. oldalán $17,5\text{ C}^\circ$ -on $24,82\text{ s. } \%$ felel meg, míg a „Wagners Tabellen zum Eintauch-Refraktometer” (1951, Jena) 34. oldal szerint $25,04\text{ s. } \%$.

Ilyen eltérések a fentieknél nagyobb mértékben is előfordulnak s ezért szükségesnek látszik, hogy vagy egységesen azonos táblázatból történjék az eredmények leolvasása, vagy az egyes számadatoknál meg kell jelölni a kiértékelésre használt táblázatot.